

N:o 27.

At herr **J. Erikson** från Stockholm, om *ändring i § 3 af förordningen angående främmande trosbekännare och deras religionsöfning den 31 oktober 1873.*

I anledning af det alltmer tydligt framträdande behovet af sådan ändring i nu gällande lagstiftning, att den, som af sin öfvertygelse i religions-saker finner sig föranlåten att begära utträde ur statskyrkan, må, utan hinder deraf att han icke kan uppgifva något samfund, hvartill kan kunde vara sinnad att öfvergå, få blifva från kyrkan skild, och under antagande att det nu mera skall vara tydligt för en hvar, att hvarken staten, kyrkan eller den enskilde kan vinna derpå, att sådant utträde i många fall omöjliggöres, anser jag mig böra förnya min vid några föregående riksdagar väckta och af Andra Kammaren tvenne gånger bifallna motion i detta ämne.

Denna fråga har redan erhållit en utredning, som gör hvarje ytterligare sådan öfverflödigt. Och det är glädjande att erfara, det hon till sin verkliga innebörd blifvit rätt bedömd af de allra fleste, som deltagit i hennes behandling. Invändningarne mot den ifrågasatta lagförändringen torde också, då man tager hänsyn till verkliga förhållanden, visa sig temligen svaga.

Till dessa invändningar hör talet om det välgörande inflytande, kyrkan antages kunna utöfva på den vilseförde. En temligen allmän erfarenhet visar likväl, att detta inflytande är högst obetydligt, om ens något. Hvad kan väl en kyrkans tjenare uträtta med afseende på en person, som alls icke tror eller vill tro på kyrkans läror? Och kan väl tron på dessa läror bibringas någon derigenom, att han mot sin vilja kvarhålles inom kyrkan? Så länge icke frihet till utträde lemnas, kan icke heller kyrkan utöfva den magt till gudlig tillrättavisning och tukt, som Kristus anförtrott åt sin församling och hvilken är nödvändig, om sant kristligt lif skall utvecklas inom kyrkan. Under diskussionen i Första Kammaren den 11 mars 1891 yttrade statskyrkans främste målsman följande: »Mycket sällan, ja man börjar nästan på

att kunna säga aldrig, framkomma några förslag i positiv riktning, d. v. s. sådana som verkligen afse att uppbygga något, sådana som afse att afhjelpa hvarjehanda verkligen förefintliga behof i vår lagstiftning och som kyrkan både erkänner och önskar att få afhjulpna. Men hvarför, kan då frågas, framkomma icke äfven förslag i nu nämnda riktning? Helt enkelt därför att man antager — med eller utan skäl — att de under nu varande förhållanden icke skulle kunna vinna framgång». — Dessa ord, som yttrades för att bekämpa förslaget om en sådan reform som den, hvarom jag nu hemställer, synas mig tala hellre för än emot denna reform. Största hindret för en lagstiftning, som afser att uppbygga kyrkan och förbättra hennes medlemmar, ligger nemligen, utan tvifvel deri, att man icke utan att bryta mot den religionsfrihet, som grundlagen tillförsäkrar svenske medborgare, kan stifta och tillämpa sådana lagar mot dem, som ej tro på kyrkans lära och sålunda ej anse sig böra lyda hennes bud, när dessa befinnas strida mot deras egna åsigter.

Det har ock andragits mot den föreslagna lagförändringen, att den skulle framkalla skadliga följder med afseende på barnuppfostran i så måtto, att de, som till följd af fullständig afvikelse från kristendomen utträdt ur kyrkan, skulle låta sina barn undervisas i ateistiska eller dermed jemförliga läror. Men mot detta gäller, att vi med afseende på folkundervisningen hafva bestämda föreskrifter. De undantag från dessa, som medgifvas af den s. k. dissenterlagen (kongl. förordningen den 31 oktober 1873), afse uppenbarligen barn af föräldrar tillhörande »främmande» kristna samfund. Och skulle man anse, att någon otydlighet här föreligger, kan denna lätt undanrödjas derigenom, att man i nämnda förordnings 6 § mellan orden »främmande» och »trossamfund» inskjuter ordet *kristna*. Något egentligt skäl mot den förändring jag önskar finnes dessutom icke i den gjorda invändningen, ty att man icke kan eller åtminstone icke anser sig böra hindra föräldrar inom statskyrkan att låta undervisa sina barn i gudsförnekande läror, derpå lemna bland annat den här i hufvudstaden existerande s. k. utilistiska söndagsskolan exempel.

Jag anser mig, som ofvan anmärkts, icke behöfva ingå i någon grundligare utredning af ämnet, utan tillåter mig, efter dessa erinringar, att föreslå,

att Riksdagen i skrifvelse till Kongl. Maj:t begär utarbetande och framläggande för Riksdagen af förslag till sådan ändring af kongl. förordningen den 31 oktober 1873, att 3:dje § erhåller följande lydelse:

»Har medlem af svenska kyrkan omfattat främmande lära och vill för den skull ur kyrkan utträda, gifve sin

afsigtt tillkänna för kyrkoherden i den församling, han tillhör. Framhärdar han i sin afsigt, inställa sig, sedan minst två månader förflutit, personligen hos kyrkoherden samt anmäla sig till utträde ur kyrkan och göra kyrkoherden derom anteckning i kyrkoboken. Ej må någon — — — upptagas»; samt

att förordningen i öfrigt underkastas den omarbetning, som kan blifva af nöden i följd af den för 3:dje § föreslagna ändrade lydelse.

Stockholm den 25 januari 1893.

J. M. Erikson.

Häri instämmer:

John Olsson.

N:o 28.

Af herr **A. Pettersson** i Österhaninge m. fl., om frihet från tilläggsbevillning för vissa frälseräntor.

Då de vid flere föregående riksdagar väckta motioner om inlösen till statsverket af vissa frälseräntor, som icke finnas upptagna i kongl. förordningen af den 11 september 1885, blifvit afslagna, så lärer väl föga utsigt förefinnas, att Riksdagen nu skall gifva sitt bifall till frågans lösning i den af motionärerna angifna riktningen, ehuru väl vi för vår del äro lifligt öfvertygade derom, att det blott är en tidsfråga, när motståndet skall falla och äfven detta steg tagas på skatteregleringens väg.

Genom urtima Riksdagens beslut hafva emellertid utgörare af sådana räntor kommit i en vida sämre ställning än förut, alldenstund de icke blott fått behålla sin ränta oafkortad, utan äfven fått sin fastighetsbevillning fördubblad.